

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus IX. Ne Sede vacante aliquid innovetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

De concessione præbendæ &c. 673

Episcopum. per *c. cit.* ab hoc autem ad Primate[m] vel Patriarcham, ac demum ad Papam, & sic gradatim semper ad Superiorem immediatum. Nec impeditur devolutio ad Episcopum, si collator ab eius jurisdictione sit exemptus, quia tunc Episcopus tanquam delegatus Sedis Apostolicæ confert. *Clem. un. de suppl. neglig.* Aliud foret, si ipsum Beneficium esset exemptum, tunc enim devolutio fieret immediatè ad Papam. per *c. 32. de præb. in 6. in f. R. 2.* Si collator sit Episcopus ipse, & quidem jure proprio, fit devolutio immediatè ad Capitulum, & primum ab hoc ad Archiepiscopum. *c. 2. cit. R. 3.* Si verò Episcopus sit collator jure extraordinario, puta privilegii, delegationis, devolutionis &c. immediatè ad Archiepiscopum. Eadem devolutio & eodem modo locum habet in casu, quo ordinarius collator Beneficium confert indigno; quia pro illa vice amittit jus conferendi. per *c. 32. cit.* cum idem sit, imò pejus, promovere inhabilem, ac promovere nullum.

TITULUS IX.

Ne Sede vacante aliquid innovetur

SUMMARIUM.

1. *Quando dicatur Sedes vacare.*
2. *Quid non possit Capitulum Sede vacante.*
3. *Quid econtra possit.*
4. *Maximè circa Beneficia Ecclesiastica.*

PER *Sedem vacantem* hîc intelligitur Ecclesia
Cathedralis vel Collegiata & Conventualis,
Pars I. Uu cujus

cujus Prælatus vel est mortuus, vel exauthoratus, vel resignatus, vel excommunicatus, suspensus &c. ita ut administrationem non habeat, adeoque intelligitur Sedes vel verè vel interpretativè vacans, Datur quidem in hac Rubrica generalis regula, quòd Sede vacante nihil possit Capitulum, cui tamen adversatur alia, vi cuius juxta *c. 11. & 14. de Majorit. c. un. eod. in 6. c. 3. & 4. de suppl. neglig. in 6. & Trid. f. 24. c. 16. de Ref. jurisdictio & administratio rerum & jurium Sede vacante ad Capitulum devolvitur. Unde veniunt conciliandæ hæ duæ Regulæ in speciem oppositæ, & dicendum, quid possit & non possit Capitulum Sede vacante, præsertim quoad Beneficia.*

- 2 Dico I. Capitulum Sede vacante generatim nihil potest, per quod censetur aliquid *innovari*, h. e. per quod Status Diæcesis, Monasterii, vel Collegii immutatur, alteratur, vel aliquid fit, quod cedit in præjudicium Ecclesiæ vel successio- nis Prælati. Text. gl. DD. in *Rubr. c. 1. & ult. b. 1.* atque in hoc sensu vera est generalis Regula Rubricæ. Ratio datur in *c. 1. cit.* quia Sede vacante non est, qui Episcopale & Ecclesiæ jus tueatur. Sicut igitur gesta in præjudicium pupilli, cui æquiparatur Ecclesia Rectore, velut defensore, delib- ruita, ipso jure sunt nulla. *l. 1. seqq. C. de authorit. præstanda.* ita & gesta in præjudicium Ecclesiæ. Quapropter Capitulum in specie non potest de emolumentis Episcopalibus aliquid transferre ad mensam vel commodum Capituli. *c. 40. in 6. & Clem. penult. de Elect.* solvere unionem, qua Ecclesiæ vacanti annexa erat alia. *c. 1. b. t.* alienare res immobiles, imò & mobiles servando servabi-

les, inchoare litem vel inchoatam prosequi, super bonis & juribus ad mensam solius Prælati pertinentibus, nempe extra casum inevitabilis necessitatis. &c.

Dico 2. Capitulum Sede vacante generaliter potest omnia, quæ potest Episcopus vel Prælati jure ordinario, vel quæ ad ordinariam ejus jurisdictionem pertinent. per *c. 11. 14. x. & c. un. in 6. de Majorit. c. 3. de suppl. & c. citt.* quia per hoc nihil innovatur, sed potius conservatur, & jure successionis continuatur prior status Ecclesiæ. Proin in hoc sensu procedit altera Regula generalis. Dixi 1. quæ ad ordinariam Episcopi &c. jurisdictionem pertinent, sive dein ea sit contentiosa, quæ spectat causas, in Judicio decidendas, etiam Decimales, Beneficiales, Matrimoniales, Criminales &c. sive necessaria, quæ respicit actus, per quos tribuitur tertio jus quæsitum, uti est instituere præsentatos ad beneficia confirmare electos &c. sive voluntaria, quæ ordinatur ad actus à libera Episcopi &c. voluntate dependentes, ut est absolvere à censuris & peccatis, ab Episcopo per modum legis perpetuæ reservatis, à censuris à Jure laris & non reservatis Pontifici, vel inflictis ab Episcopo defuncto, ferre censuras, dispensare in votis, juramentis, denuntiationibus Matrimonii, observatione festorum, in irregularibus ex delicto occulto provenientibus &c. approbare & exponere Confessarios, exequi ultimas voluntates, visitare diocesim, subsidium charitativum in necessitate exigere, facere statuta, & ab Episcopo facta revocare, ac generali mandato revocare licentias & approbationes ab Episcopo da-

tas &c. Notandum autem est 1. quod Capitulum hæc possit ac debeat facere per suum Vicarium, quem in spiritualibus (& per Oeconomum, quem pro temporalibus, licet non assignato tempore) specialem constituere vel antiquum confirmare tenetur intra octiduum à morte Episcopi juxta Trid. *f. 24. c. 16. de ref.* Notandum 2. quod casu, quo vacat Ecclesia inferior, Episcopo subiecta, Capitulum in jurisdictione aliàs spectante ad Episcopum non succedat, sed Episcopus retineat suam ordinariam, qui tamen, si Ecclesia sit Regularis, in ea non se immisceat, quæ pertinent ad disciplinam Religiosam, nisi per Administratorem, si quem constituat, vel nisi Superior claustralis sit in ea curanda negligens. Pirhing *tit. de Majorit. à n. 58.* Dixi 2. *Quæ potest Episcopus, vel Prælatus, jure ordinario,* seu quæ Episcopus &c. nam in iis, quæ potest Episcopus jure extraordinario, nempe privilegii, concessionis specialis, delegationis & commissionis, seu ut delegatus, non succedit Capitulum: sic non potest dispensare vel absolvere in iis casibus, in quibus id specialiter concessit Episcopo Papa, procedere contra exemptos, contra quos Episcopus tantum ut delegatus Sedis Apostolicæ potest procedere, visitare Monasteria Monialium exempta, eligere Regem Romanorum, si ea potestas competit Archiepiscopo viventi &c.

4 Dico 3. Circa Beneficia Ecclesiastica potest Capitulum, generaliter ea, quæ ad ordinariam & necessariam jurisdictionem Episcopi spectant, non verò illa, quæ sunt jurisdictionis extraordinariæ & gratiosæ. Sumitur ex *c. 1. de Insti. in*

6. 6. 2.

6. c. 2. h. t. c. un. eod. in 6. Unde quamvis possit conferre Beneficia certis personis debita, v. g. Clerico ex certa familia, præsentatis, electis, dando institutionem vel confirmationem, vel vacantia ex causa permutationis, jam acceptatæ ab Episcopo adhuc vivo; conferre tamen prohibetur Beneficia liberæ collationis ad solum Episcopum, vel ad ipsum & Capitulum simul spectantis, antequam 6. menses ad collationem concessi fluxerint, suppressere Beneficia, unionem Beneficiorum & Ecclesiarum dissolvere, imò nec Beneficia extra casum ineluctabilis necessitatis unire, demum, quamquam amittere valeat resignationes Beneficiorum liberè vel ex causa permutationis Sede vacante factas, ea tamen, quæ ad liberam collationem Episcopi pertinent, non potest conferre. Ita communiter DD.

TITULUS X.

De his, quæ fiunt à Prælato sine consensu Capituli.

SUMMARIUM.

1. *Quid sit Capitulum: ejus consensus, & consilium.*
2. *Quando Prælatatus teneatur adhibere.*
3. *Et quando non, consensum vel consilium Capituli.*
4. *An in hac re aliquid possit Consuetudo.*

Sicut Capitulum Sede vacante non potest omnia, ita nec Episcopus, vel alius Prælatatus Sede plenâ sine consensu Capituli.